

PETYCJA

do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

w sprawie: wykonania obowiązków wynikających z prawa Unii Europejskiej (CRMA), zapewnienia bezpieczeństwa surowcowego państwa, odblokowania polskiego potencjału geotermalnego i surowcowego oraz zaprzestania działań prowadzących do marnotrawstwa strategicznych zasobów węgla koksowego

My, niżej podpisani obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, działając na podstawie art. 63 Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195), wnosimy o podjęcie przez Sejm RP działań określonych w części II niniejszej petycji.

Jednocześnie wskazujemy, że nieuwzględnienie niniejszej petycji w całości lub w części, bez wskazania w uzasadnieniu konkretnych, obiektywnych przeszkód prawnych, technicznych lub finansowych uniemożliwiających jej realizację, będzie stanowić naruszenie:

art. 63 Konstytucji RP (prawo do składania petycji),

art. 2 Konstytucji RP (zasada demokratycznego państwa prawnego),

art. 9 Konstytucji RP (obowiązek przestrzegania prawa międzynarodowego i unijnego),

ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (obowiązek rozpatrzenia petycji w sposób rzetelny i niezwłoczny).

I. UZASADNIENIE

1. Bezpieczeństwo narodowe wymaga uniezależnienia się od importu surowców krytycznych

Polska posiada unikalne w skali Europy zasoby surowców krytycznych, od których zależy bezpieczeństwo państwa. Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB) oraz raportami Unii Europejskiej:

Surowiec   Lokalizacja   Znaczenie dla bezpieczeństwa narodowego   Obecne wykorzystanie

Węgiel koksowy   Górny Śląsk   Największe w UE złoża. Niezbędny do produkcji stali dla przemysłu zbrojeniowego, motoryzacyjnego i budowlanego. Bez polskiego węgla koksowego nie ma polskiej stali, a bez stali – nie ma polskiej armii .   Marnotrawstwo – spalany w elektrowniach zamiast przetwarzany na produkty wysokomarżowe. Spółka JSW, w której Skarb Państwa ma 55,16% akcji, odnotowała po trzech kwartałach 2025 r. 2,9 mld zł straty netto .

Pierwiastki ziem rzadkich   Krzemianki k. Suwałk   Tytan, wolfram, wanad – kluczowe dla przemysłu obronnego (pancerze, rakiety, systemy naprowadzania). 95% importu tych surowców do UE pochodzi z Chin . Niewykorzystane – badania unijne z 2024 r. potwierdziły potencjał złoża, ale wyniki nie zostały opublikowane, a złożo nie zostało uznane za strategiczne.

Miedź i srebro   Lubin–Polkowice–Głogów   KGHM to jeden z największych producentów miedzi i srebra na świecie. Miedź jest surowcem krytycznym dla transformacji energetycznej (sieci, turbiny wiatrowe, pojazdy elektryczne) oraz przemysłu zbrojeniowego.   Eksploatowane, ale bez długoterminowej strategii państwa. KGHM prowadzi audyty wykazujące liczne nieprawidłowości w zarządzaniu, w tym wzrost wydatków na sponsoring z 20 mln zł w 2021 r. do 57,7 mln zł w 2023 r. .

Siarka Rudniki (Świętokrzyskie)   Kluczowa dla produkcji nawozów i bezpieczeństwa żywnościowego. Uzależnienie od importu siarki z Rosji i Białorusi grozi szantażem surowcowym .   Zablokowane – procedury koncesyjne trwają 12-20 lat, mimo że złożo to może być eksploatowane przy trzykrotnie mniejszym zużyciu ciepła niż wyczerpujące się złożo w Osieku.

Geotermia   >50% pow. Polski   Temperatura wód 120-130°C na głębokości 1-3 km. Geotermia może zastąpić import gazu w systemach ciepłowniczych, zwiększając bezpieczeństwo energetyczne państwa.   0,25% OZE – potencjał niewykorzystany. Odwiert w Szaflarach osiągnął 120°C i wydajność 400 m³/h, co pozwala na produkcję energii elektrycznej, ale brakuje programu krajowego.

Konsekwencje braku działań dla bezpieczeństwa narodowego:

Bezpieczeństwo militarne: Bez polskiego węgla koksowego nie ma polskiej stali. Bez stali nie ma produkcji uzbrojenia. Polska staje się zależna od importu surowców z państw spoza NATO.

Bezpieczeństwo żywnościowe: Kryzys w Grupie Azoty, spowodowany dumpingiem nawozów z Rosji i Białorusi oraz kosztami polityki klimatycznej UE, prowadzi do obniżenia bezpieczeństwa żywnościowego kraju. Związkowcy z NSZZ „Solidarność” biją na alarm: "Rząd dobija polską chemię" .

Bezpieczeństwo ekonomiczne: JSW, kluczowa spółka Skarbu Państwa, odnotowała 2,9 mld zł straty netto . Grupa Azoty jest w krytycznej sytuacji. Brak strategii państwa prowadzi do upadku narodowych czempionów.

2. Polska jest zobowiązana do wdrożenia unijnego rozporządzenia CRMA (2024/1252)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie krytycznych surowców (CRMA) weszło w życie 23 maja 2024 r. i ma bezpośrednie zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich.

Kluczowe przepisy, których Polska nie wypełniła:

Przepis	Obowiązek	Termin	Stan wykonania
art. 4 ust. 1 krytycznych	opracowanie krajowych programów poszukiwań i wydobywania surowców	23 maja 2025 r.	Niewykonany
art. 8 ust. 1 wydobywczych	ustanowienie procedur wydawania pozwoleń dla projektów	≤ 27 miesięcy	1 stycznia 2026 r. Niewykonany
art. 8 ust. 2	ustanowienie procedur dla projektów przetwórczych i recyklingowych	≤ 15 miesięcy	1 stycznia 2026 r. Niewykonany
art. 10	wskazanie właściwych organów odpowiedzialnych za koordynację polityki surowcowej	1 stycznia 2026 r.	Niewykonany

Skutki niewdrożenia CRMA dla bezpieczeństwa narodowego:

Utrata konkurencyjności polskiego przemysłu wobec państw, które wdrożyły CRMA (Finlandia, Estonia, Niemcy).

Dalsze uzależnienie od importu surowców z Chin (95% dla pierwiastków ziem rzadkich) .

Ryzyko wszczęcia postępowania przez Komisję Europejską przeciwko Polsce za naruszenie prawa unijnego (art. 258 TFUE).

Nieuwzględnienie postulatu wdrożenia CRMA oznaczałoby, że Sejm RP próbuje naruszać przez Polskę prawa Unii Europejskiej i godzi się na ryzyko sankcji.

3. Polskie projekty surowcowe zostały uznane za strategiczne przez UE – ale Polska je blokuje

Na liście 47 projektów strategicznych UE, mających zwiększyć unijne zdolności w zakresie surowców krytycznych, znalazły się dwie polskie lokalizacje :

Zakład Rafinacji Pierwiastków Ziemi Rzadkich w Puławach (Grupa Azoty) – będzie produkował tlenki neodymu, prazeodymu, lantanu i ceru, kluczowe dla energetyki odnawialnej i pojazdów elektrycznych.

Zakład recyklingu baterii Polvolt w Zawierciu (Elemental Strategic Metals) – recykling litu, niklu, kobaltu, miedzi, platynowców i manganu .

Projekty te, uznane przez Komisję Europejską za strategiczne dla całej Unii, są realizowane w Polsce. Równocześnie jednak polski rząd nie zapewnia im wsparcia, a procedury administracyjne blokują ich rozwój. Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Stéphane Séjourné podkreślił: "Zidentyfikowaliśmy 47 nowych projektów strategicznych, które po raz pierwszy pomogą nam zabezpieczyć nasze własne krajowe dostawy surowców. To przełomowy moment dla europejskiej suwerenności jako potęgi przemysłowej" .

Nieuwzględnienie postulatu wsparcia tych projektów oznaczałoby, że Sejm RP działa wbrew interesom Polski, blokując rozwój projektów uznanych za strategiczne przez Unię Europejską.

4. Brak strategii surowcowej państwa stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego

Ostatnia Polityka Surowcowa Państwa została przyjęta w 2022 r. Kolejna planowana jest dopiero na koniec 2026 r. Oznacza to 4-letnią lukę w zarządzaniu strategicznymi zasobami państwa.

Skutki braku strategii:

Niemożność skoordynowanego wykorzystania środków z KPO, funduszy strukturalnych i SAFE.

Brak systemu zachęt dla inwestorów w technologie przetwórstwa węgla, geotermię, recykling surowców krytycznych.

Utrata potencjalnych korzyści ekonomicznych szacowanych na kilkadziesiąt miliardów złotych rocznie.

Nieuwzględnienie postulatu aktualizacji strategii oznaczałoby, że Sejm RP godzi się na dalsze, niekontrolowane marnowanie polskiego potencjału surowcowego.

5. Brak międzyresortowej koordynacji polityki surowcowej

Główny Geolog Kraju, prof. Krzysztof Galos, wielokrotnie apelował o powołanie międzyresortowego zespołu do spraw polityki surowcowej. Apel pozostaje bez odpowiedzi.

Skutki braku koordynacji:

Rozproszenie kompetencji między MKiŚ, MPiT, MAP, MRiT.

Brak spójnej polityki wobec branży surowcowej.

Niemożność skutecznego wdrożenia CRMA.

Nieuwzględnienie postulatu powołania zespołu międzyresortowego oznaczałoby, że Sejm RP akceptuje chaos organizacyjny w zarządzaniu strategicznymi zasobami państwa.

6. Procedury koncesyjne uniemożliwiają inwestycje – zagrażając bezpieczeństwu państwa

Uzyskanie koncesji na wydobycie w Polsce trwa obecnie 12-20 lat. W innych państwach UE (Finlandia, Estonia, Niemcy) procedury trwają 12-24 miesiące.

Konsekwencje dla bezpieczeństwa narodowego:

Ucieczka inwestorów do państw o przewidywalnym systemie prawnym.

Utrata szansy na wykorzystanie surowców krytycznych dla przemysłu zbrojeniowego.

Dalsze uzależnienie od importu surowców z Chin i Rosji.

Nieuwzględnienie postulatu skrócenia procedur koncesyjnych oznaczałoby, że Sejm RP akceptuje stan, w którym polskie prawo dyskryminuje inwestorów krajowych na rzecz zagranicznych, narażając bezpieczeństwo państwa.

7. Próby wrogiego przejęcia polskich spółek surowcowych – realne zagrożenie

W 2012 i 2014 r. rosyjski koncern Acron podjął próby wrogiego przejęcia Azotów Tarnów i Grupy Azoty . Norica Holding, należąca do koncernu Acron, zwiększyła swój udział w akcjonariacie Grupy Azoty do ponad 20%, co dawało jej prawo do wglądu w licencje, patenty i technologie spółki .

Komisja Nadzoru Finansowego nałożyła karę na Norica Holding za naruszenie obowiązków informacyjnych, stwierdzając, że spółka konsekwentnie nie doliczała do swego stanu posiadania akcji będących w posiadaniu podmiotów z Nikozji .

Dziś, przy kryzysowej sytuacji JSW (2,9 mld zł straty) i Grupy Azoty, ryzyko wrogiego przejęcia polskich spółek surowcowych przez podmioty z państw spoza NATO jest realne i stanowi bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego.

8. Społeczeństwo oczekuje działań – petycje są rozpatrywane

W 2022 r. Polska Izba Gospodarcza Sprzedawców Węgla zebrała 18 185 podpisów pod petycją w sprawie ochrony węgla. W marcu 2026 r. wpłynęła kolejna petycja w sprawie bezpieczeństwa energetycznego. Petycje są rozpatrywane – zgodnie z ustawą, Marszałek Sejmu ma 30 dni na skierowanie petycji do komisji, a komisja ma 3 miesiące na jej rozpatrzenie.

Nieuwzględnienie niniejszej petycji, przy jednoczesnym rozpatrywaniu innych petycji o mniejszym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa, stanowiłoby naruszenie zasady równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP).

II. POSTULATY

Wnosimy o podjęcie przez Sejm RP następujących działań:

Postulat 1. Wdrożenie unijnego rozporządzenia CRMA

Podjęcie działań legislacyjnych i organizacyjnych zmierzających do:

ustanowienia procedur uzyskiwania pozwoleń dla projektów wydobywczych surowców krytycznych nieprzekraczających 27 miesięcy,

ustanowienia procedur dla projektów przetwórczych i recyklingowych nieprzekraczających 15 miesięcy,

uznania za priorytetowe dla bezpieczeństwa państwa projektów związanych z wydobywaniem i przetwórstwem surowców krytycznych występujących na terytorium Polski,

wyznaczenia właściwych organów odpowiedzialnych za koordynację polityki surowcowej.

Podstawa prawna: CRMA art. 4, 8, 10, 35; Konstytucja RP art. 9.

Postulat 2. Powołanie międzyresortowego zespołu do spraw polityki surowcowej

Powołanie, w trybie art. 10 CRMA oraz art. 13 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, międzyresortowego zespołu do spraw polityki surowcowej, z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Przemysłu, Ministerstwa Rozwoju i Technologii, Ministerstwa Aktywów Państwowych, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

Podstawa prawna: CRMA art. 10; ustawa o Radzie Ministrów art. 13; ustawa o zasadach kształtowania polityki surowcowej państwa art. 2.

Postulat 3. Opracowanie i wdrożenie Krajowego Programu Przetwórstwa Węgla

Opracowanie, w trybie art. 4 CRMA oraz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2024 r. o zasadach kształtowania polityki surowcowej państwa, Krajowego Programu Przetwórstwa Węgla, który:

uzna spalanie węgla koksowego za marnotrawstwo surowca strategicznego,

określi ramy prawne i finansowe dla budowy w Polsce zakładów przetwórstwa węgla na produkty wysokomarżowe (koks hutniczy, grafen, nanorurki węglowe, włókna węglowe),

utworzy system zachęt dla inwestorów w technologie węglowe nowej generacji (gazyfikacja węgla, produkcja grafenu, nanorurek),

włączy węgiel koksowy do strategii surowcowej państwa jako surowiec krytyczny, nie paliwo,

zabezpieczy dostawę ciepła dla miast w przypadku restrukturyzacji koksowni .

Podstawa prawna: CRMA art. 4; ustawa o zasadach kształtowania polityki surowcowej państwa art. 2.

Postulat 4. Opracowanie i wdrożenie Krajowego Programu Odwiertów Geotermalnych

Opracowanie, w trybie art. 4 CRMA oraz art. 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, Krajowego Programu Odwiertów Geotermalnych, który:

wykorzysta potencjał złóż wód termalnych występujących na ponad połowie obszaru Polski,

obejmie odwierty głębinowe w rejonach o najwyższej temperaturze (Podhale, Niż Polski, Dolny Śląsk),

przewidzi budowę sieci ciepłowniczych umożliwiających wykorzystanie geotermii w systemach miejskich,

utworzy system zachęt dla samorządów inwestujących w geotermię.

Podstawa prawna: CRMA art. 4; ustawa o OZE art. 3; Konstytucja RP art. 74 (obowiązek ochrony środowiska).

Postulat 5. Uznanie strategicznych złóż za priorytetowe dla bezpieczeństwa państwa

Uznanie, w trybie art. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2024 r. o zasadach kształtowania polityki surowcowej państwa, za strategiczne dla bezpieczeństwa państwa następujących złóż:

złóża siarki „Rudniki” w województwie świętokrzyskim,

złóża pierwiastków ziem rzadkich w Krzemiankach koło Suwałk,

złóż węgla koksowego na Górnym Śląsku,

złóż miedzi i srebra Lubin–Polkowice–Głogów.

Podstawa prawna: ustawa o zasadach kształtowania polityki surowcowej państwa art. 3.

Postulat 6. System zachęt dla recyklingu surowców krytycznych oraz ochrona przed wrogim przejęciem

Opracowanie, w trybie art. 24 CRMA oraz art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2024 r. o zasadach kształtowania polityki surowcowej państwa, systemu zachęt finansowych i prawnych dla recyklingu surowców krytycznych (lit, kobalt, nikiel, pierwiastki ziem rzadkich), w tym w szczególności dla projektów strategicznych już zlokalizowanych na terenie Polski: Zakładu Rafinacji Pierwiastków Ziem Rzadkich w Puławach oraz zakładu recyklingu baterii Polvolt w Zawierciu .

Wdrożenie systemowych rozwiązań zabezpieczających polskie strategiczne spółki surowcowe (JSW, KGHM, Grupa Azoty) przed wrogim przejęciem przez podmioty z państw spoza NATO, w tym:

wzmocnienie obowiązków informacyjnych dla akcjonariuszy,

mechanizmy weryfikacji pochodzenia kapitału przy nabywaniu znacznych pakietów akcji,

uprawnienia Skarbu Państwa do blokowania transakcji zagrażających bezpieczeństwu państwa .

Podstawa prawna: CRMA art. 24; ustawa o zasadach kształtowania polityki surowcowej państwa art. 13; ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów; ustawa o kontroli niektórych inwestycji.

III. PODSTAWY PRAWNE ROZPATRZENIA PETYCJI

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej:

art. 5 – obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa narodowego,

art. 9 – obowiązek przestrzegania prawa międzynarodowego i unijnego,

art. 2 – zasada demokratycznego państwa prawnego,

art. 32 – zasada równości wobec prawa,

art. 63 – prawo składania petycji,

art. 68 – prawo do ochrony zdrowia,

art. 74 – obowiązek ochrony środowiska.

Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie krytycznych surowców (CRMA).

Ustawa z dnia 6 grudnia 2024 r. o zasadach kształtowania polityki surowcowej państwa (Dz.U. 2024 poz. 1882).

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. 2015 poz. 478).

Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz.U. 1996 nr 106 poz. 492).

Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o kontroli niektórych inwestycji (Dz.U. 2015 poz. 1272) – dotycząca ochrony przed wrogim przejęciem.

Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. 2007 nr 50 poz. 331).

IV. WNIOSEK KOŃCOWY

Wnosimy o:

Skierowanie niniejszej petycji do Komisji do Spraw Petycji oraz do Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych, a także do Komisji Obrony Narodowej (art. 10 ust. 2 ustawy o petycjach).

Przeprowadzenie debaty sejmowej nad przedstawionymi postulatami.

Zobowiązanie Rady Ministrów do przedłożenia Sejmowi informacji o stanie wdrożenia CRMA oraz o realizacji postulatów określonych w petycji, w terminie 60 dni od dnia jej rozpatrzenia.

W przypadku nieuwzględnienia któregoś z postulatów – wskazanie w uzasadnieniu konkretnych, obiektywnych przeszkód prawnych, technicznych lub finansowych uniemożliwiających jego realizację, z uwzględnieniem:

kosztów rezygnacji z odblokowania potencjału surowcowego (szacowanych na kilkadziesiąt miliardów złotych rocznie),

kosztów dalszego importu surowców z Chin i Rosji (szacowanych na dziesiątki miliardów złotych rocznie),

wpływu na bezpieczeństwo surowcowe, energetyczne, militarne i żywnościowe państwa,

zgodności z prawem Unii Europejskiej,

konsekwencji dla polskich spółek Skarbu Państwa (JSW, KGHM, Grupa Azoty) w przypadku braku działań .

Miejsce i data: Bielsko-Biała 28.02.2026

Imię i nazwisko: [REDACTED]

Adres do korespondencji: [REDACTED]